

slovo

6/2025
Zima

ČASOPIS CIRKEVNÉHO ZBORU ECAV RANKOVCE

*Týždeň Modlitebného spoločenstva,
6.-10. október 2025, Herľany*

Pravá VIERA je tá NAŠA, časť I.

■ Slavomír Sabol

Pravá viera svedčí

Ak počujeme niekoho vysloviť slová „Pravá viera je tá naša“, tak takéto vyznanie znie provokačne a pyšne. Vyzerá to, ako by sme si nárokovali pravdu iba pre seba. Ja, alebo my a nikto viac. V dnešnej dobe relativizmu, keď každý zdôrazňuje svoj uhol pravdy, sa zdá byť takýto výrok nesprávny. Dokážeme s takým vyznaním obstať v dnešnej dobe ekumenizmu?

JE to možné vtedy, keď sa nesprávame ako vlastníci pravdy a nenárokujeme si ju iba pre seba. Osobný postoj viery a presvedčenie o jeho správnosti nesmie viesť k vyvyšovaniu sa nad iného, ale k vyznaniu istoty, že sme sa stretli s Pravdou, ktorá nás prenikla a nesie nás životom. Je vyznaním, že tú pravdu sme našli v Kristovi, ktorý je Pravda s veľkým „P“. Pravá viera nie je tá, ktorá pravdu vlastní (lebo lepšie premýšľame ako tí druhí), ale tá, ktorá našla pravdu, ktorá nás našla – Pravdu v Kristovi. Naša viera je pravá nie vďaka nám, našej dokonalosti, ale preto, že je ukotvená v Ježišovi Kristovi. Pravá viera nie je súbor dogiem, ale živý vzťah s Bohom. Nie je o tom, že „my máme pravdu a iní sa mylia“, ale že sme stretli Pravdu ako osobu Ježiša Krista. Viera sa stáva pravou, keď ju žijeme v láske, odpustení a pokore. Existuje niečo viac ako „mať pravdu“, a to je „byť v Pravde“.

Rôzne predstavy o viere

Ak hovoríme o pravej viere, tak

nás to vedie k otázke: Aký je veriaci človek? O kom možno povedať, že verí? Bez viery sa nezaobíde nikto, avšak je dôležité: V čo verím? a Ako sa viera prejavuje?

Detektor viery by sklamal mnohých „*kultúrprotestantov*“, ktorí sa identifikujú s cirkvou, pretože v histórii bola nositeľkou kultúrnych hodnôt. Zahanbení by ostali aj tzv. „*hejluteráni*“, ktorí sa cítia byť luteránmi, hoc aj v Boha neveria (výrok istého Myjavana). Aj tých, ktorí chcú ovládnuť všetko svojím rozumom („*rozumkári*“), by detektor odhalil, že skončili v deizme, ktorý síce spomína Boha, ale je človeku vzdialený a všetko riadi iba skrze prírodné zákony, ktoré dal. Druhým extrémom sú im podobní, ktorí skončili v panteizme, a tak božstvom sa im stala príroda. Odhalil by aj *ateistov*, ktorých predstavy o Bohu, ktoré odmietajú, nezdíelame ani my veriaci.

Z povedaného vyplýva, že ak sú zlé východiská viery, potom je zdeformovaná aj jej podoba a prejav. Preto sa musíme pýtať: Z čoho vychádzajú postoje viery v Boha? O čo sa opierajú? Čo je ich základom?

Základom viery je Božie zjavenie

Viera nie záležitosťou rozumu a zmyslového poznania, lebo jej predmetom sú nadprirodzené záležitosti a transcendentný Boh. Preto apoštol v liste Židom v 11.

kapitole hovorí, že „*Viera je zaiste podstatou toho, čoho sa nádejame, a dôvodom toho, čo nevidíme*“. Viera sa otvára nadprirodzenému a umožňuje človeku mať s Bohom skúsenosť. O Bohu vieme iba toľko, koľko nám On sám vyjavil, keď sa to transcendentné – Božie vlomilo a vyjavilo v našom imanentnom prirodzenom svete. Tak sa nám Boh vyjavil vo svojom (1) **stvorení**, ktoré je Jeho dielom. Skúmaním stvorenia skúmame zároveň, aký je veľký jeho Stvoriteľ. Preto viera v Boha a veda, ktorá skúma tento svet, nikdy nie sú v rozpore. Väčšina vedcov boli a sú veriaci ľudia, ktorí pri svojom bádaní žasnú nad veľkosťou Stvoriteľa. Boh sa nám vyjavuje skrze (2) **Písmo Sväté**. Ono je svedectvom o Božom pláne spásy pre nás ľudí. V biblických príbehoch máme zachytené, ako Boh vstupoval do života mnohých ľudí, vyjavoval im svoju vôľu a hoci mnohému nerozumeli, predsa nemohli v svojich životoch poprieť skúsenosť s tým, čo sa síce vymykalo rozumovému poznaniu, ale realitu toho nemohli poprieť. Napr. apoštol Ján v svojej prvej epistole o tom hovorí, že svedčia o *Slove* (Logose = Slove, ktoré sa stalo telom) *života* – teda o vzkriesenom

Kristu. Hoci sa vzkriesenie Kristovo vymyká prirodzenému rozumu, predsa Ján konštatuje, že hovorí o tom, „*čo (ako učeníci) počuli, čo videli na vlastné oči, na čo sa pozerali a čoho sa im ruky dotýkali... A ten život sa zjavil a my sme Ho videli a svedčíme o ňom a zvestujeme Vám večný život, ktorý bol u Otca a zjavil sa nám*“ (1 J 1-2). V 2 Pt 1,21 o tom pisateľ listu hovorí: „*Nikdy z ľudskej vôle nepovstalo proroctvo, ale Duchom Svätým vedení hovorili svätí ľudia Boží*“. Svätí ľudia Boží, o ktorých hovorí Biblia, podávajú ďalej to, čo sami zažili, čo im bolo Bohom vnuknuté, a preto je pre nás Písmo Sväté prameňom poznania viery a pravidlom pre každodenný život. Dokonale sa nám Boh vyjavil vo svojom (3) **Synovi Ježišovi Kristovi**. V liste Žid 1, 1-2a o tom pisateľ píše: „*Mnoho razy a rozličným spôsobom hovoril Boh volákedy otcom skrze prorokov, na sklonku týchto dní prehovoril k nám v Synovi...*“ Z povedaného vyplýva, že poznávať Boha a hovoriť o ňom je možné iba v kontexte vyššie spomínaného Božieho zjavenia. Preto pravá viera môže byť iba biblická viera evokovaná Božím zjavením. ■

(pokračovanie v ďalšom čísle Slova)

Verš mesiaca december

■ Monika Beňová

Prorok Malachiáš hovorí do času, ktorý je zvláštne podobný tomu nášmu: čas duchovnej únavy,

sklamania, otázok. Ľudia videli nespravodlivosť, pád morálky, duchovnú povrchnosť. Mnohí si

kládli otázku, či má ich viera ešte vôbec zmysel. A práve do tohto tieňa zaznieva Božie zaslúbenie:

**„Vám však, ktorí sa bojíte
môjho mena, vyjde Slnko
spravodlivosti a uzdravenie
bude na jeho krídlach.“**

Malachiáš 3,20

Staroveké komentáre zdôrazňujú, že „Slnko spravodlivosti“ nie je iba metafora pre svetlo. Je to obraz Božej prítomnosti, ktorá neosvetľuje len okolie, ale mení srdce človeka. Kým tma môže človeka vystrašiť, svetlo ho dokáže premeniť. Niektorí rabínski vykladači hovorili, že toto Božie svetlo má dvojaký účinok: pre tých, čo sa zatvrdia, je ako horúci oheň; pre tých, čo sa Bohu otvoria, je ako ohrievajúce svetlo uzdravenia.

Kresťanská tradícia vidí v tomto verši jasnú predzvesť príchodu Mesiáša. Už cirkevní otcovia pripodobňovali Krista k „Slnku spravodlivosti“ – k tomu, ktorý svojím príchodom prežiarí temnotu hriechu a chorôb, a na „krídlach“ (alebo „okrajoch“, „lúčoch“) svojho svetla prináša uzdravenie.

A to je práve posolstvo, ktoré sa silno dotýka aj **blížiacich sa Vianoc**. Vianoce nie sú len sentimentálnym spomínaním narodenia dieťaťa. Sú pripomenutím, že **Božie svetlo vstupuje do tmy, ktorá stále existuje**. Že

Boh sa nebojí našich tieňov – naopak, prichádza práve do nich.

Keď v decembri ubúda denného svetla a noc prichádza rýchlejšie, mnohí cítia smútok, únavu či vnútorné ticho. Ale práve preto sú adventné a vianočné texty plné motívov svetla. Svetlo v tme, ktoré tma nepohltí. Svetlo, ktoré hľadáme. Svetlo, ktoré sa približuje.

Malachiáš nám sľubuje, že svetlo neprichádza ako záblesk – ale ako „východ slnka“. Nie náhle, ale isto. Nie dramaticky, ale neodvratiteľne. Nie hlučne, ale dostatočne silno a hlasno na to, aby zmenilo všetko.

A tak možno práve teraz – na prahu Vianoc – stojíme tam, kde stáli ľudia Malachiášovej doby: v období čakania. Možno všetko ešte nie je tak, ako by sme chceli. Možno ešte nevidíme plnosť Božieho konania. Ale na obzore už svitá. **Kristus, Slnko spravodlivosti, opäť vychádza.** Nie iba raz v Betleheme, ale vždy znovu – tam, kde mu otvárame dvere. A s ním prichádza uzdravenie, ktoré potrebujeme: v našich vzťahoch, v našich strachoch, vo vnútorných ranách, ktoré nosíme.

Tak ako ráno vždy zlomí moc noci, tak aj Kristus láme moc tmy. A to je tá tichá, ale ohromná nádej Vianoc. Nechajme sa ohriať lúčmi tohto slnka aj počas týchto Vianoc. Okúpme sa v ich svetle a dovoľme, aby prežiarilo tieň nášho života. ■

40 rokov Spevokolu

■ Monika Beňová, František Haško, Katarína Hašková

Ako si spomínate na začiatky spevokolu v Rankovciach? A kto bol iniciátorom vzniku spevokolu?

Igor Mišina: Ja som bol vychovaný v rodine, kde bol rodinný spevokol. Nasledoval obecný a cirkevný spevokol... Už v predošlých zboroch sme mali spevokol, tak sa patrilo mať aj tu. Nebolo to ľahké, ale sme radi, že sme to vydržali.

Božena Mišinová: Ja som k tomu prišla ako slepé kura k zrnú. Ešte ako slobodná ma môj otecko oslovil, aby som dirigovala spevokol, veď som vysokoškolsky vzdelaná. Ale ja som mala matematiku a fyziku. Tak som sa naučila od spolužiakov, a po roku klavíra som teda šla do toho.

Patrili ste k prvým členom vzniknutého spevokolu. Čo vás motivovalo prísť do spevokolu?

Anna Fedorová: Vždy som veľmi rada chodila do kostola a rada spievala. Do spevokolu ma zlákal najmä spoločenstvo v spoločenstve. Tých 17 rokov, ktoré som chodila do spevokolu, to bolo také radostné, lebo sme boli ako jedna rodina. Aj keď som niekam išla, stále som povedala, ale o 18:00 musím byť na spevokole. Nech to bolo čokoľvek, vždy som musela byť na spevokole.

Spomínate si na to, ako to prebiehalo na prvých stretnutiach spevokolu? A ako prijal cirkevný zbor vznik a službu spevokolu?

Alžbeta Ileninová: Tí, čo sme

chodili na biblickú hodinu sme sa asi rozprávali, že by bolo dobré niečo nové, že bolo treba nejaký spevokol. Zo začiatku nás chodilo nejakých 10 z Rankoviec, ale neviem presne. Pani farárka Mišinová s nami začala. Potom prišli aj čakanovskí, Dolnovci, už nežije nikto, Korečková Hanka aj s manželom. Potom sa pridali postupne z Boliarova, aj z Bačkovíka. Keď sme zaspievali, tak sa to páčilo viacerým a tak sa prihlasovali do spevokolu. Ja som bola medzi prvými, ešte nena Mičková, teta Rozkošová. Z mužov tam bol od začiatku pán farár Mišina. Ale zbor? Ja si myslím, že boli radi, a bolo treba to využiť. Vystupovali sme na Vianoce, na Veľkú noc.

Ako vnímate a ako si pamätáte na svoje roky služby v spevokole?

Helena Tóthová: Prvýkrát som spievala na spevokole na reformáckych službách. Bolo to večer, kostol plný, mala som veľkú trému. Bolo to obdobie veľmi náročné na čas, ale veľmi obohacujúce po duchovnej stránke. Najprv v spevokole bola mama, ja som sa pridala neskôr. Vďaka vedeniu cirkevného zboru a spevokolu (manželia Mišinovci) sme navštívili niekoľko cirkevných zborov, napr. Necpaly, či Sliezsko – český Tešín (to sme si potrebovali vybrať cestovné pasy).

Náš spevokol spieva štvorhlasne. Bol to nejaký proces, alebo tak

bolo zaužívané od počiatku?

Helena Peková: Áno, spevokol spieva od svojich začiatkov štvorhlasne, dva ženské a dva mužské hlasy. Keď však bolo v spevokole menej mužov, boli zlúčení do spoločného hlasu. Na druhú stranu, keď malo byť v prvom hlase 12 žien, tiež sa na krátko rozdelil na dvojce.

Blaženka, nejaký čas si dirigovala spevokol. Čo ťa priviedlo k dirigentstvu? Pri akých príležitostiach mimo zboru vystupoval?

Blaženka Borres (Bodonská): Po zvolení p. farára Igora Mišinu za biskupa VD a jeho odchode z nášho cirkevného zboru zostal spevokol bez dirigenta. Vtedy som bola oslovená, či by som sa neujala dirigovania, s čím som súhlasila. Pokiaľ ide o vystúpenia, mimo nášho cirkevného zboru sme spievali na každoročnej Žatve spevokolov. Nepamätám si, žeby sme v tom čase vystupovali ešte niekde inde.

Ako vznikla Žatva spevokolov a koľko spevokolov v tom čase bolo zapojených?

Igor Mišina: Spevokolov v senioráte bolo dosť. Opiná, my, Obišovce, Košice, a v Mníšku tiež. S bratom farárom Danielom Dudášom sme sa po roku posviacky kostola v Budimíri sme sa rozprávali, že by bolo dobré niečo vymyslieť. A tak sme vymysleli: reformačný modlitebný týždeň, počas ktorého sme sa farári striedali, a potom stretnutie spevokolov. Preto sme sa aj dlhé roky

stretávali v Budimíri.

V súčasnom spevokole je menej mužských hlasov. Ako to bolo za vašich čias?

Jaroslav Ďordovič: Je pravda, že pred 30. rokmi, keď sme spievali, bolo v spevokole viac mužov. Muži sa možno necítia dobre, keď majú spievať na verejnosti, možno nechcú na seba pútať pozornosť, alebo sa boja, že nemajú dobrý hlas. Keď premýšlam, čo bolo dôvodom v mojom prípade, že som chodil do spevokolu, tak jednoducho som rád spieval. Bol to môj spôsob, ako chváliť Boha. Niektorí raz povedali: „Slová vám umožňujú premýšľať. Hudba vám umožňuje precítiť emócie. Ale pieseň vám umožňuje precítiť myšlienku.“ Existujú lepšie myšlienky, ktoré môžeme precítiť, ako tie, ktorými vyjadrujeme chválu a lásku nebeskému Otcovi?

Majka, dlhodobo spievaš v spevokole. Ktoré piesne sa pre teba v tejto službe stali takými špecifickými?

Mária Hrehorová: Áno, je to 33 rokov. Štafetu mi odovzdal môj svokor, za čo som veľmi vďačná. K mojím obľúbeným piesňam patrí: „Môj Ježiš“ - je mojím štítom, záchranou, dáva mi pokoj, za čo mu vďačne spievam a patrí mu sláva a majestáť. „Nech Ťa v deň súženia ochráni Pán“ - je napomínajúca pre mňa, že nádej a istotu mám hľadať u Pána, mám mu spievať a chváliť ho, lebo je dobrý a milostivý. „Žalm 23“ - je mojou srdcovkou, pretože Hospodin je

môj pastier a každý deň je so mnou..., zaznie i na koncerte k 40.výročiu nášho spevokolu.

V určitom období ste spievali v rankovskom spevokole. Viete opísať toto obdobie spevokolu?

Daniel Mišina: Čo sa týka zážitkov, musel by som si to popripomínať. Ale ak vezmem do úvahy spomienkový optimizmus, pamätám si, že tam vládla naozaj pozitívna atmosféra, radosť zo služby a spevu. Cvičili sme aj naozaj náročné veci a hoci neštudovaní, dali sme to. Mali sme naozaj veľkú motiváciu. Otecko s maminkou nahrávali jednotlivé hlasy na magnetofónové kazety (ak si niekto ešte pamätá, čo to je) a ľudia si ich doma počúvali a učili sa svoje party. Pamätám si brata Dušana Petra (veselú to kopu) a jeho obľúbenú hitovku *Jas, jas, jas, plní ma na ceste za Ježišom*. Ale, aby to neboli len dúhy a jednorožce, mám aj jednu "traumatickú" spomienku. Hoci mám hlas položený nižšie, naši ma prinútili spievať v tenore, aby som pomáhal držať melódiu, hoci mnohé časti som naozaj nevládal vyspievať a spieval som ich len falzetom. Celkovo to však bolo naozaj skvelé, radostné spoločenstvo ľudí, ktorí neslúžili len spevom, ale čokoľvek bolo treba v zbore, či na jednotlivých filiách urobiť, pomôcť, zariadiť, ľudia zo spevokolu boli tí, ktorí boli vždy ochotní a pripravení podať pomocnú ruku.

Jaro Petro: Čas, keď som spieval v rankovskom spevokole, boli roky ešte pred štúdiom teológie, čiže

do roku 1992. Ak si dobre pamätám, nemali sme ani názov. Viem, že som patril vtedy k tým najmladším. Spieval som v štvrtom hlase a často sme vyrušovali, keď dirigentka cvičila s ostatnými hlasmi a my sme mali voľno a rozprávali sme sa medzi sebou. Spevokol nebol iba o spievaní, dôležité bolo to spoločenstvo, vzťahy, humor. Samozrejme, keď sa podarilo dať dohromady novú pieseň a tie štyri hlasy do seba zapadli a spolu ladili, bolo to krásne, človek mal pocit, že vytvoril niečo hodnotné, niečo povznášajúce, niečo čo aj Pánu Bohu urobilo radosť. Aj keď sa priznám, že som nikdy sám nedokázal udržať svoj hlas, vždy som potreboval, aby niekto spieval do ucha. Smiali sme sa, že ja spievam iba ako zosilňovač.

Rankovský spevokol za roky svojej existencie vystriedal viacerých dirigentov. Kto všetko viedol tento spevokol?

Renka Šišková: Ako súčasná dirigentka si spomínam na týchto dirigentov: Božka a Igor Mišinovci, Blaženka Borres, Monika Beňová a ja – Renáta Šišková.

V čom vidíš dnes jedinečnosť nášho spevokolu?

Renka Šišková: Naš spevokol vnímam ako jedinečný, pretože sa každú stredu stretávajú ľudia, ktorí tvoria spoločenstvo, kde sa spolu modlíme, zamýšľame nad Božím Slovom a navzájom vydávame svedectvá z každodenného života. To je základom našich stretnutí, bez toho si neviem

predstaviť naše pravidelné stretnutia. Keď sú naše srdcia nalaďené a zladené s Pánom Bohom, vtedy dokážeme zladiť aj naše hlasy. Nácviky sú radostnejšie :) A keď sa aj nedarí, vieme sa vzájomne napomínať a rešpektovať, odpúšťať si :) A výnimoční sme aj tým, že aj keď nás je málo, hocikedy spievame s celým orchestrom :)

Na spevokole si najnovším členom a myslím, že všetci sa z toho veľmi tešia. Prečo by si odporúčal aj iným bratom a sestrám sa pridať k spevokolu?

Marián Galdun: Ja som veľmi rád, že som členom nášho spevokolu, ktorý nesie hrdý názov Spievajúce srdce. Viete, hudba spája. Biblia nám ukazuje, že hudbu môžeme spájať aj s modlitbou, a že má silnú moc. Mesto Jericho bolo zničené hudbou, "keď začali trúbiť, mesto padlo", preto si myslím, že by si mal/a prísť do nášho spevokolu, a spolu s nami chváliť nášho Pána, ktorý je hoden chváľ.

Za redakciu Slova ďakujeme za odpovede a želáme Spevokolu aspoň ďalších 40 rokov! ■

Rómska besiedka, 27. november, Rankovce

Spevokol Spievajúce srdce vo faktoch

■ Helena Peková

Kolko bolo dirigentov?

Boli 6 dirigenti.

Kolko najviac členov mal spevokol?

Najviac bolo 35 členov.

Kolko vystúpení ročne?

Rôzne, podľa okolnosti, od 15 - 22 vystúpení.

Kolko nacvičených piesní?

Máme ich 255 nacvičených.

Máte nejakú pieseň, na ktorú nezabudnete?

Je ich viac. Všetky sú krásne oslovujúce. Mojou je *Buď vôľa Tvoja* a srdcovkou spevokolu je *Jas*.

Spievali ste aj mimo nášho zboru?

Áno. V senioráte vo všetkých zboroch a pri rozličných príležitostiach, ale poslúžili sme aj vo Vranove, v Prešove, v Svätom Kríži, vo Vlachovom, v Necpaloch a dokonca aj za hranicami Slovenska - na Sliezsku, v Oldřichoviciach.

Aká bola najväčšia výzva, ktorú ste ako kolektív zvládli?

Bolo to pri priamom prenose Služieb Božích z nášho zboru v rozhlase a ešte väčšia výzva to bola pri priamom prenose z televízie na 1. sviatok vianočný v r. 2022, keď sme šli do toho takpovediac "na prvú". Od januára 2020 až do decembra 2022 sme nácviky kvôli Covidu nemali.

Aká bola najnáročnejšia pieseň, ktorú ste nacvičovali?

Bolo ich niekoľko, ale *Vstaňme z dolín, Nech prijme chválu i česť a Oslavujte Hospodina*. Tieto piesne nám dali zabrať :)

Máte nejaký "rituál" pred vystúpením?

Samozrejme:) Modlitba a precvičenie piesní.

Kto vždy vie odľahčiť situáciu, keď je najťažšie?

No sú to naše úžasné, trpezlivé, vzácne "diri" - sestra farárka a Renka.

Máte nejakú príhodu z vystúpení, ktorú by ste mohli zdieľať?

Bolo to dávno, keď pred vystúpením na Žatve spevokolov sme nedodržali dohodnutý čas stretnutia na generálku, vystúpenie náš dirigent zrušil kvôli našej nedisciplinovanosti :) Užili sme si čas ako poslucháči.

Dnes je nás v spevokole 16, nácviky mávame každú stredu o 19:00 na fare. Krátke prázdniny máme od januára - po novoročnom posedení, do polovice februára (asi 6 týždňov).

Nášmu spevokolu do ďalších rokov želim radosť do "spievajúceho srdca". Nech náš spev, naše piesne sú vďakou, chválou a oslavou nášho Pána. A vy drahí priatelia, ktorí ste do vienka dostali dar spevu - nezahodte ho, prídte medzi nás, srdečne ste vítaní :) ■

Dejiny adventu

■ Ľuboslav Beňo

Advent je obdobie celkom **na začiatku cirkevného roka**, predchádza vianočnému času. V evanjelickej tradícii patrí na úvod vianočného kruhu.

Slovo advent má latinský pôvod zo slova *adventus*, čo je prekladom gréckych (biblických) výrazov *epifania* i *parrusia*, teda **príchod**. V tom zmysle nám poukazuje na dva rôzne dôrazy: 1. príchod Mesiáša na Vianoce, 2. druhý príchod Mesiáša. Niekde ešte pridávajú tretí, a to je príchod Krista do srdca veriaceho človeka. Takto sa na začiatku cirkevného roka zvlášť vo francúzskej teológii poukazuje na trojitý odkaz adventu: na minulosť, prítomnosť i budúcnosť.

História adventného obdobia je trochu komplikovaná, najstaršie zmienky by sme našli v druhej pol. IV. storočia v diele pripisovanému *Hiláriovi z Poitiers* (†367) ako o čase pôstu pred Božím narodením. V rámci príprav na Vianoce v podobe pôstu nájdeme toto obdobie na konci IV. storočia ako čas už od 11. novembra až do 6. januára, sviatku Zjavenia. Je to spolu 56 dní, bez víkendov presne 40, 6 týždňov adventu plus 2 týždne Vianoc. Počas toho obdobia sa kresťania vždy v stredu, piatok a sobotu postili, aj preto sa mu niekedy hovorí *pôst svätého Martina*. Išlo o 40 dní podobných ako 40 dní pôstu pred Veľkou nocou. Niektorí kresťania sa dokonca postili celé toto obdobie. Tu niekde možno hľadať aj nedávny zvyk u nás pristupovať k spovedi (a Večeri Pánovej) zvlášť v advente. Adventné

pôsty ustali v XIII. storočí, oficiálne ich zrušil až Kódex kanonického práva z r. 1917. Napriek tomu sa adventné obdobie v rôznych krajinách či oblastiach dodnes nazýva aj *Malý*, alebo *vianočný pôst*. V byzantských cirkvách sa toto obdobie začína 15. novembra (v juliánskom kalendári zhodný s naším 28. novembrom), pomenovali ho *Filipov pôst* (u nás *Filipovka*) podľa svätca, ktorý má svoj deň v kalendári deň pred jeho začatím.

Pápež *Gregor Veľký* (†604) zaviedol **4-týždenný adventný čas**, 4 týždne predstavovali 4.000 rokov od pádu človeka v raji po príchod Krista v Betleheme. Synoda v Limburgu (1038) rozhodla, že advent bude začínať 1. adventnou nedeľou.

Rozpis evanjeliových textov pre jednotlivé nedele pochádza zo VII. storočia, keďže advent má už z názvu dva hlavné dôrazy, aj obsah štyroch nedeľ sa delil na dve polovice: prvé dve nedele sa zameriavali viac na druhý príchod Pána Ježiša a druhé dve nedele na prípravu na narodenie Božieho Syna.

Typická **farba adventu** je síce od 13. st. **fialová**, no boli pokusy aj o zavedenie čiernej. Fialová „vzniká zmiešaním červenej a modrej, preto je symbolom rovnováhy, umiernenosti, zmierenia medzi nebom a zemou, dušou a telom, láskou a múdrosťou, spojenia Boha s človekom...“ No v anglikánskom prostredí sa stretneme s *modrou* (u nás neliturgickou), zvláštnosťou je švédskaa evanjelická cirkev, ktorá používa *bielu* farbu. Vo východných cirkvách sa údajne používa *červená* v alternatívne so zlatou. ■

Vianočná pošta

■ Daniel Hevier

Bola noc modrá zelená
hviezdami posypaná
Noc ktorá dáva znamenia
blížiaceho sa rána
Po ceste išiel pomaly
chudučký sivý oslík
A dvaja tam s ním kráčali
Ktohovie kam by došli
Mesiac sa v šere rozpíjal
ten muž sa volal Jozef
a jeho žena Mária
šepkala Ach môj Bože
Už sa to asi začína
maličký klopka v brušku
A vôkol cudzia krajina
Boh na nich zoslal skúšku
Vy deti viete všeličo
viac ako deti predtým
Vysvetlíte aj rodičom
ako sa rodia deti
Muž Jozef ženie osliatko
vôkol tma cudzia ničia
Mária čaká dieťaťko
a nikde pôrodnica
Pred dvoma tisíc rokmi
keď sa to celé stalo
bol náš svet predpotopný
nič také nebývalo
Muž Jozef hľadal prístrešok
na jednom mieste zastal
Pre nás by to bol asi šok
bola to malá maštaľ
Volalo sa to Betlehem
na samom konci sveta
uprostred holých prázdnych stien
na náš svet prišlo Dieťa
Plakalo ako bábätká
išlo si zodrať plúca
Mamička jeho presladká
vzala ho do náručia
Nože buď tíško pretíško
aj keď na tvrdom ležíš

A nazvala ho Ježiško
a Jozef riekol Ježiš
Vtom priamo prostred oblohy
zaznelo vyzváňanie
Vyskočil Jozef na nohy
pred nimi stojí anjel
Slávnostným hlasom povedal
Toto je Božie Dieťa
Toto je všetkých kráľov Kráľ
a Vládca tohto sveta
Aký kráľ iba kráľíček
a mnohým sa to nezdá
no pozri mu do zreničiek
svieti v nich jasná hviezda
Pastieri bežia odušu
náhlia sa ozlomkrky
zbehli sa všetci čo tu sú
nemajú prázdne ruky
Hovoria To je Boží syn
ktorý nás všetkých spasí
Teraz nám konečne už s ním
nastanú lepšie časy
A nie je trochu primalý
iní len musia smiať sa
Žeby sa u nás v maštali
narodil mocný vládca
Keď sa však nášho pozreli
z tváří im zmizli vrásky
a zbadali tí dospeli
Je to kráľ No Kráľ lásky
Taký kráľ nemá armády
žoldnierov ani stráže
Nenávisť láskou nahradí
všetkých mať rád nám káže
Dospelým to však dôjde až
neskôršie ako deťom
To pre vás prišiel tento čas
radosť čo vládne svetom
Uprostred všetkých darčiekov
ktorými izba praská
Boh podelil sa s človekom
o darček menom Láska.

Cesta do Betlehema (2023) - recenzia filmu

■ František Haško

Tento článok skoro nevznikol, aspoň nie v tejto forme. Pôvodne som mal písať recenziu na nejaký tohtoročný vianočný film, no výber nebol veľmi bohatý a ja som nenašiel nič, čo by ma oslovilo. Uvažoval som, že napíšem všeobecne o vianočných filmoch, ktoré aj tak budete tento rok znovu pozerateľ, či už to bude "naša" Popoluška alebo zahraniční Mrázik a Sám doma. Nakoniec som však tesne pred uzávierkou objavil niečo, čo hneď na prvý pohľad vyzeralo ako ideálny film pre mňa a po pozretí sa to aj absolútne potvrdilo. Preto sa aj Vás pokúsim naviesť na pozretie si tohto filmu.

Podme však postupne. Cesta do Betlehema, alebo Journey to Bethlehem v originálnom názve, je muzikál z roku 2023 a po krátkom kinovom pôsobení počas Vianoc v tom roku si ho dnes viete pustiť na Netflixe a Apple TV+ v angličtine s titulkami, čo je podľa mňa preferovaný spôsob pri muzikáloch. Ako sa začína v predslove, je to príbeh inšpirovaný skutočnými udalosťami - a to vôbec najväčší príbeh, ako bol kedy povedaný - narodenie Ježiša Dieťaťa. No primárne je o ostatných postavách z tohto príbehu, Márii, Jozefovi, ale aj o Herodesovi Veľkom a troch mudrcoch. Všetci ten príbeh poznáme, čítali sme ho v evanjeliách, nemáme si ho problém si prehrať v rýchlosti v myšlienkach. Márii oznámi anjel Gabriel, že počne a porodí,

Jozef sa podvolí, kvôli sčítaniu musia ísť do Betlehema, dieťa Ježiš sa narodí v maštálke a mudrci si ho prídu uctiť. Zatiaľ Herodes sa ich pokúša zabiť, koniec. No ako sa títo viac-menej bežní, normálni ľudia cítili? Ako sa vedeli s týmto úžasným zázrakom vyrovnáť? Zamysleli ste sa nad tým? Biblia nám dáva relatívne málo odpovedí o ich pocitoch, hoci vieme, že Jozef chcel Máriu potichu prepustiť z ich plánovanej svadby.

A práve na emócie a veľké zmeny v živote je muzikál veľmi vhodný filmový žáner. Neviem, či máte radi muzikály - asi to závisí od toho, ako veľmi viete tolerovať, keď postava v akoby návale emócií podľahne nutkaniu začať spievať a zvyšok obsadenia sa dá do tanca v nacvičenej choreografii. Na druhej strane, muzikál je dvojnásobne náročný, ak sa má podať - okrem hereckého spracovania scenáru pribúdajú aj piesne, sú dobré? Cesta do Betlehema má však vianočnú výhodu, keď okrem originálnych piesní, v prevažne popovom štýle napísaných priamo pre tento muzikál, obsahuje aj aranžmá niektorých známych vianočných kolied, ako je napr. pieseň nazvaná "The Nativity Song" (Pieseň k narodeniu Ježiša), ktorá je "mashupom" (t.j. spojením rôznych piesní) Tichej noci, koledy O Holy Night (nám asi najviac známej vo verzii od Mariah Carey) a originálnych sekcií. Piesne majú

trvanie približne 33 minút z celkovej dĺžky filmu **98 minút**.

Na zjednotenie tejto kombinácie originálov a úpravy klasík bola zvolená veľmi vhodná osoba – **Adam Anders**. Pôvodne hudobný producent, ktorý napísal piesne napr. aj pre Miley Cyrus, sa prvýkrát ujíma okrem prípravy hudby aj režisérskej úlohy. Vo svete TV a filmu je najviac známy z muzikálového seriálu *Glee*, kde pripravoval verzie známych piesní tak, aby ich seriáloví stredoškólači mohli spievať na ich speváckom krúžku. Teraz musel hodnoverne vymyslieť, ako podať Máriinu a Jozefovu neistotu o svadbe, ktorú dohodli ich rodičia. V hlavných hereckých úlohách sú mladí, menej známi herci **Fiona Palomo** ako Mária a **Milo Manheim** ako Jozef veľmi dobrí, snívajúci o svojich predstavách budúcnosti, do ktorej sa však budú musieť vybrať spoločne, čo predstavuje ich počiatočné drobné konflikty. Do toho však prichádza zásadný zvrat v podobe Gabrielovej zvesti o Je-

žišovi, ktorú Mária akceptuje a prosí o Božiu pomoc (pieseň "*Matka Spasiteľa a Kráľa*"), no Jozef je rozpoltený v začínajúcej láske k Márii, ale zároveň v pochybnostiach o jej tehotenstve (pieseň "*Maximálny podvod*"). Vrchol ich vzťahu však dosiahnu v piesni "*My sa stávame My*", ktorý spievajú počas svojho svadobného obradu a je aj najlepšou originálnou skladbou filmu.

V druhej dejovej línii sa traja mudrci, ktorí plnia z veľkej miery aj komediálnu úlohu, snažia Máriu nájsť a to ich privedie k Herodesovi, hranom vo filme najznámejším hercom **Antoniom Banderasom**, ktorý sa plne vyžíva v úlohe záporáka. Veľmi sa mu páci byť kráľom a rozhodne sa trónu a moci nechce vzdať. S tým mu má okrem mudrcov pomôcť aj jeho syn Antipas. Ten asi najviac "utrpel" v tvorivej licencií, t.j. jeho časť deja je najviac vymyslená. Jeho postava by sa skôr hodila do seriálu napr. *Hra o Tróny*, keďže musí plniť požiadavky nestabilného otca, ktorý na neho aj tak veľmi nedbá, bojí sa rímskeho vplyvu a zároveň ľudu, ktorému majú s Herodesom vládnuť. Rozuzlenie asi neprekvapí, no ako sa zachová Antipas?

Cesta do Betlehema má za cieľ byť milým a zábavným filmom, s piesňami v chytľavom štýle. Vie ale zväžniť, keď je to potrebné. Práve so seriálom *Glee* má spoločné, že vážna chvíľa je niekedy až kontrastne zľahčená vtipom alebo smieš-

nou situáciou. Čo však určite nečakajte, je náročná dráma ako ***Utrpenie Krista***, ktorej cieľom bola zásadná historická a biblická presnosť, a to s primeraným rozpočtom. Na druhú stranu, tiež to nie je muzikál ako ***Jesus Christ Superstar*** – piesne aj dej sú jednoduchšie a ľahšie stráviteľné a určite vhodné, ak vás omrzí ponuka vianočnej TV. ■

Jeseň u nás

■ Váš farár

Poprázdňinový čas už väčšinou znamená rozbehnuté všetky pravidelné aktivity v našom cirkevnom zbore. Okrem rómskeho dorastu, ktorý sa prvýkrát stretol až v prvý decembrový piatok, sa stretávajú besiedky v Boliarove aj v Rankovciach, v Rankovciach aj rómska, potom konfirmandi, mládež, tím mládeže, rodinky, spevokol, ženy na stretnutí s Deborou, biblické štúdium. Povzbudzujeme aj iných, aby sa zapájali. Zdravé, až ideálne cirkevné spoločenstvo má zapojených všetkých svojich členov.

Okrem týchto pravidelných stretnutí sme mali, resp. sme sa zúčastnili na nasledovných aktivitách:

6.-10.10. – biblicko-rekreačný týždeň Modlitebného spoločenstva v Herľanoch, už 25. ročník;

12.10. – poďakovanie za úrody na službách Božích, zároveň aj

s konventom a voľbou biskupa VD ECAV;

13.-15.10. – účasť nášho farára na medzinárodnej konferencii v Krakove s témou: Unionizmus a konfesijné luterstvo;

27.-30.10. – seniorátny reformačný modlitebný týždeň aj v našom zbore;

2.11. – pamiatka zosnulých aj s kladením kvetov na hroby farárov v Rankovciach;

3.11. – seniorská porada farárov v Košiciach pod gesciou nášho cirkevného zboru s návštevou ukrajinského centra Spletinia a Múzea obetí komunizmu, obed nám poskytli darom v hoteli Crystal, ďakujeme;

10.-12.11. – účasť našich farárov na konferencii Svetlo a soľ v Liptovskom Jáne;

23.11. – seniorátne stretnutie presbyterov vo Svinici, naši presbyteri príkladne zastúpili. ■

Pamiatka zosnulých, 3. november, Rankovce

Biblia pre deti: Oblúbený syn sa stáva otrokom, 2. časť

Ked' Jozef prišiel, jeho bratia ho schmatli a vyzliekli mu pestrofarebný plášť, ktorý mu Jákob špeciálne urobil pre svojho oblúbeného syna. Potom ho hodili do tej hroznej jamy. 7	Kým bol Rúben preč, priblížila sa karavána tiav na ceste do ďalekého Egypta. „Predajme Jozefa,“ zvolal Júda, jeho brat. Dohoda bola uzavretá. Predali Jozefa za dvadsať strieborných. 8
Uplakáný a vystrašený Jozef bezmocne sledoval, ako ho kolísajúca sa ťava odvádzá preč od jeho rodiny a domoviny. 9	„Je toto Jozefov plášť? Je krvavý. Našli sme ho v púšti.“ Krutí bratia nechali Jáкова uveriť, že jeho oblúbeného syna zabilo divé zviera. Jákob si roztrhol šaty a smútil. Nikto ho nemohol utešiť. 10
V Egypte musel byť Jozef vystrašený a osamelý. Možno túžil po domove. Ale nemohol uniknúť. Bol otrokom v dome Potifara, dôležitého Egyptana. Potifar videl, že Jozef vždy tvrdo pracoval a dalo sa mu dôverovať. 11	„Všetko, čo robíš, sa darí,“ povedal Potifar jedného dňa Jozefovi. „Boh je s tebou. Chcem, aby si bol mojím hlavným sluhom, zodpovedným za všetky moje záležitosti a pánom nad všetkými mojimi ostatnými sluhami.“ 12

Oznam

Zbierame **humanitárnu pomoc** pre vojnu postihnuté oblasti v Ukrajine:

- Financie na nákup liekov a materiálu pre ochranné siete
- Barly, ortézy, plienky, vlnu na štrikovanie, sviečky – aj použité, posteľnú bielizeň

Kto môžete, prineste na faru, či do kostola.

2025 zima **SLOVO 15**

CIRKEVNÝ ZBOR ECAV RANKOVCE
PROGRAM ZBOROVÝCH PODUJATÍ
DECEMBER 2025 JANUÁR 2026

Služby Božie

Nedeľa, 1. a 2. vianočný sviatok, Nový rok	09:00 Bačkovík a Čakanovce 10:30 Boliarov a Rankovce
Štedrý večer, Silvester ŠV: ofera pre detskú onkológiu KE	16:00 Bačkovík a Čakanovce 17:30 Boliarov a Rankovce
Večera Pánova	4. a 25. január, 1. február
Nedeľa po Novom roku a Zjavenie	4.1. Bačkovík 9:00 4.1. Boliarov 10:30 6.1. Čakanovce 9:00 6.1. Rankovce 10:30
Adventné večierne 3. a 16. 12.	17:00 Boliarov a Čakanovce 18:00 Bačkovík a Rankovce
Večierne - podľa dohody	Ďurdošík, Trstány, Herľany
Detská besiedka	PI 17:30 Boliarov NE 9:30 Rankovce
Konfirmačná príprava	SO 17:00 Rankovce
Dorasto-Mládež	SO 18:00 Rankovce
Rómska misia Rankovce	ŠT 17:00 besiedka ŠT 18:30 dorast
Rodinky	19:00 1. a 3. sobota v mesiaci
Spevokol	ST 19:00 Rankovce

Pozývame:

Ekumenický modlitebný večer, Čakanovce, 9.12. o 18:00
Jubilejné 40. výročie spevokolu, Čakanovce, 21.12. o 9:00
Vianočný koncert: Ťaskovci a ľudová hudba Verbunk,
Čakanovce, 3.1.2026 o 14:30

Vydavateľ: Cirkevný zbor ECAV Rankovce **Redakčná rada:** Ľubo Beňo, Monika Beňová, Katarína Hašková, Mária Hrehorová, Janette Peková **Grafika:** František Haško ml.

Ročník: XXIX. **Číslo:** 6 **Adresa redakcie:** Ev. farský úrad, Rankovce 21, 044 45

Mobil: 0918 828 307 **E-mail:** casopis.slovo@gmail.com (redakcia), ecav@rankovce.sk (farský úrad)

Web: ecav.rankovce.sk